

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Modulis "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)"

2020

(aktualizēts 2012. gada variants)

Aprobācijas koordinatores: Svetlana Valdmane,
Maija Lablaika

MODUĻA "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas novērtēt demokrātijas pamatprincipus, pilsoņu tiesības un cilvēktiesības, veidojot aktīvu pozīciju – efektīvi darboties tirgus ekonomikā balstītā sabiedrībā, līdzdarboties sabiedriskajā dzīvē, aizstāvēt savas un citu tiesības un analizēt pieejamos datus par sociālajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem procesiem sabiedrībā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Skaidrot sabiedrības struktūru un indivīdu savstarpējās attiecības. 2. Patstāvīgi un mērķtiecīgi meklēt, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem. 3. Veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, sadarboties, respektējot sabiedrības daudzveidību, un rīkoties saskaņā ar morāles principiem. 4. Plānot pašpilnveidi un profesionālo karjeru. 5. Uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta moduļa "Sociālās un pilsoniskās prasmes (1. līmenis)" programma.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu –veido prezentācijas par sociālo attiecību daudzveidību un cilvēku mijiedarbību saskarsmes procesā un izvērtē pieejamos datus par sociālajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem procesiem sabiedrībā.
Moduļa nozīme	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apgvei.

MODUĻA "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: skaidrot sabiedrības struktūru un indivīdu savstarpējās attiecības. Zina: sabiedrību un indivīdu vienojošās vērtības. Izprot: pilsoniskās un tiesiskās ietekmes veidus lokālā un globālā mērogā.	1.1. Pilsoniskā un tiesiskā ietekme. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Indivīda tiesību aizsardzība.	Atšķir juridiskās atbildības veidus, min konkrētus piemērus dažādās dzīves situācijās.	Skaidro indivīda tiesību nozīmi indivīda tiesību aizsardzībā, sabiedrības attīstībā un efektīvā pārvaldībā.	Darbs ar tekstu.	Izglītojamie vāc informāciju, iepazīstas ar tekstiem. Pedagoģam vēlams sagatavot uzskates materiālus. Izglītojamie uzdod jautājumus, atbild uz jautājumiem par izlasīto vai konkrēto notikumu.
		1.1.2. Tiesiskās attiecības.	Vispārīgi analizē dažādus tiesiskos strīdus un tiesiskās attiecības tajos, piemēklē tiem atbilstošas tiesību normas.	Prognozē tiesisko risinājumu situācijām, veido argumentētus secinājumus par tiesībaizsardzības mehānismiem.	Jautāšana un atbildēšana.	Pedagoģs un izglītojamie mutvārdos vai rakstiski uzdod dažāda veida jautājumus par noteiktu tematu un atbild uz tiem. Nosaka piemēros balstītas sakarības un prognozē tiesisko risinājumu situācijām, kur iespējama juridiskās atbildības iestāšanās.
		1.1.3. Indivīda vajadzības un vērtības.	Diskutē par cilvēku vajadzībām, vērtībām un analizē dažādas taisnīguma izpratnes.	Piedalās sabiedrības labklājības veicināšanas un sabiedrības kopīgo interešu īstenošanas aktivitātēs.	Diskusija.	Pedagoģs vai izglītojamais piedāvā apspriešanai kādu tematu, izglītojamie iesaistās sarunā, argumentēti aizstāvēt savu viedokli. Diskutē par mūsdienu

						ētiskajām problēmām, cilvēku vēlmēm un vajadzībām, taisnīgumu, tiesiskumu. Izglītojamie sadalās pāros vai nelielās grupās, apspriežas un izsaka savu viedokli pārējo grupu dalībniekiem.
			Ar piemēriem skaidro, kāpēc sociālā identitāte ir mainīga.	Piedāvā un īsteno konkrētas rīcības iniciatīvas, kas vērstas uz nacionālās, reģionālās vai vietējās identitātes apzināšanos.	Debates.	Pedagogs vai izglītojamie piedāvā apspriešanai kādu apgalvojumu. Izglītojamo grupām ir uzdevums aizstāvēt divus pretējus viedokļus. Izglītojamie raksturo sociālo attiecību daudzveidību un cilvēku mijiedarbību saskarsmes procesā.
			Vispārīgi raksturo sabiedrības noslāņošanas un sociālās mobilitātes iespējas dažādos laikos un vidēs, saistot to ar personisko pieredzi.	Modelē lokālo un globālo procesu ietekmi uz dažādiem sabiedrības slāņiem/grupām.		
2. Spēj: patstāvīgi un mērķtiecīgi meklēt, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem. Zina: tiesisko interešu aizstāvības veidus un iespējas.	2.1. Tiesisko interešu aizsardzība un aizstāvība. (15% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Civilprocesa būtība.	Definē tiesisko interešu aizstāvības veidus un institūcijas, šķērējtiesu lomu un funkcijas.	Skaidro tiesībsargājošo, kontroles un uzraudzības institūciju funkcijas Latvijā. Analizē šķērējtiesu un Latvijas Republikas vispārējās jurisdikcijas tiesu darbības atšķirības.	Darbs ar tekstu.	Izglītojamais analizē tekstus, kuros aprakstīti dažādi tiesisko interešu aizsardzības un aizstāvības gadījumi. Pedagogam vēlams sagatavot materiālus, kuros aprakstītas situācijas un attiecības, kādas veidojas starp vienaudžiem izglītojamo vecumā.
		2.1.2. Administratīvais process.	Izskaidro administratīvo lietu virzību iestādē.	Modelē administratīvo lietu virzību iestādē. Skaidro Latvijas	Debates.	Pedagogs ar izglītojamajiem debatē, izmantojot jautājumus un atbildes, lai

Izprot: tiesībsargājošo, kontroles un uzraudzības institūciju funkcijas.			Nosauc Latvijas Republikas tiesu sistēmas darbības principus administratīvajā procesā.	Republikas tiesu sistēmas darbību administratīvajā procesā.		izprastu administratīvā procesa būtību.
	2.1.3. Tiesisko interešu aizstāvība augstāka līmeņa tiesībsargājošajās institūcijās.		Definē Satversmes tiesas izveides mērķi un tās nozīmi.	Izskaidro konstitucionālās sūdzības iesniegšanas gadījumus un kārtību.	Pāru/grupu darbs.	Izglītojamie pāros vai grupā aizpilda konstitucionālās sūdzības veidlapu iesniegšanai Satversmes tiesā.
			Nosauc Eiropas Savienības tiesas un citu starptautisko tiesu veidus.	Izskaidro vēršanās Eiropas Savienības un starptautiskajās tiesās principus.		
	2.1.4. Starptautisko organizāciju ietekme uz starptautisko politiku.		Uzskaita starptautiskās organizācijas, kas ietekmē starptautisko politiku.	Izskaidro starptautisko organizāciju ietekmi uz starptautiskās politikas veidošanu.	Informācijas tehnoloģiju izmantošana.	Izglītojamie meklē, apkopo un analizē informāciju par starptautiskajām organizācijām, pamato, kā tās ietekmē starptautisko politiku.
			Nosauc mūsdienu pasaules galvenos starptautiskos konfliktu cēloņus.	Raksturo mūsdienu pasaules galvenos starptautiskos konfliktu cēloņus.		
	2.1.5. Dalība Eiropas Savienībā un Eiropas Savienības pamatprincipi.		Definē Eiropas Savienības izveidošanas mērķus un darbības pamatprincipus.	Izskaidro Eiropas Savienības izveidošanas mērķus un darbības pamatprincipus.	Kooperatīvās mācīšanās metodes (pāru/grupu darbs).	Izglītojamie pāros vai grupā veido kolāžu "Latvija Eiropas Savienībā" par Latvijas dalību Eiropas Savienībā –nozīmi un mērķiem. Pēc tam veido improvizētu izstādi un to prezentē pārējām grupām vai pāriem.
			Skaidro ar piemēriem Latvijas dalības Eiropas Savienībā nozīmi un mērķus.	Novērtē Eiropas Savienības mērķus un Latvijas dalības ietekmi un nozīmi.		
			Nosauc Eiropas	Raksturo Eiropas		

			Savienības galvenās institūcijas.	Savienības galvenās institūcijas.		
3. Spēj: veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, sadarboties, respektējot sabiedrības daudzveidību, un rīkoties saskaņā ar morāles principiem. Zina: efektīvas saskarsmes priekšnosacījumus. Izprot: sociālo attiecību dažādību.	3.1.*Indivīds sociālās attiecībās. (20% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Starppersonu uztveres efekti.**	Skaidro jēdzienus stereotipi (piemēram, sociālie, vecuma, dzimuma u.c.), aizspriedumi (piemēram, par kādu cilvēku, cilvēku grupu vai sabiedrības parādību u.c.).	Argumentē ar personības īpašībām saistītos stereotipus.	Kooperatīvās mācīšanās metodes (pāru darbs, grupu darbs).	Izglītojamie pāros vai grupā veido komiksu "Saņem!" par cilvēku uzvedības veidiem konfliktsituācijās. Pēc tam veido improvizētu komiksu izstādi un prezentē komiksus pārējām grupām vai pāriem.
			Izmantojot piemērus, analizē komunikācijas veidus.	Novērtē verbālās un neverbālās saskarsmes aktualitāti.		
			Nosauc efektīvas saskarsmes priekšnosacījumus un konfliktu cēloņus, attīstību un risināšanas stratēģijas.	Izmanto dažādus efektīvas saskarsmes paņēmienus modelētā vienkāršā konfliktsituācijā.		
		3.1.2. Sociālās attiecības.	Atpazīst situāciju, kad notiek manipulācija.	Salīdzina un analizē pretējus argumentus.	Spēle.	Galda spēle "Populists".
			Vispārēji skaidro ar piemēriem jēdzienus manipulācija, pārliecināšana, viedokļu apmaiņa.	Vispārēji analizē agresijas pazīmes un to ietekmi uz attiecībām.		
		3.1.3. Sociālie procesi grupā, sociālās lomas un statuss.	Skaidro jēdzienu grupu. Nosauc grupu veidus un procesus	Raksturo dažādu grupu veidus un atpazīst dažādus procesus grupā, raksturo	Prāta vētra.	Pedagogs izvirza jautājumu par indivīda sociālajām attiecībām. Prāta vētras

			grupā, lēmuma pieņemšanas posmus grupā.	tos, piedalās grupas lēmuma pieņemšanas procesā modelētā situācijā.		laikā tiek apkopotas idejas, priekšstati, vēlmes, priekšlikumi, minējumi par sociālajām lomām un statusu grupā.
			Atšķir sociālās lomas un statusa nozīmi grupā.	Skaidro atšķirības starp sociālajām lomām un statusiem.		
		3.1.4. Kolektīvā uzvedība un līdera loma.	Argumentē indivīda uzvedību pūlī un masu ietekmēšanas veidus.	Saskata indivīdu vai dažādu grupu vērtību sistēmu atšķirības, salīdzina un analizē tās.	Zīmējums.	Izglītojamie zīmē komiksu "Līderis grupā" par līdera lomu un uzvedību grupā. Pēc tam tiek veidota improvizēta komiksu izstāde un iegūtie rezultāti tiek pārrunāti.
			Analizē līdera lomu grupā, zina līdera pozīciju un līderības stilus.**	Novēro un analizē grupas dalībnieku un līdera uzvedību grupā.**		
3.2. Morālās problēmas mūsdienu pasaulē. (15% no moduļa kopējā apjoma)	3.2.1. Ētiska attieksme pret vidi un vēsturi.	Analizē un vērtē mūsdienu sabiedrības un dabas vides ētiskās problēmas.	Argumentē ekoloģiski pieļaujamu attieksmi pret dabu un pamato savu viedokli par dzīvnieku tiesībām, veģetārismu.	Izpēte.	Izglītojamie individuāli vai pāri veic izpēti par tēmu "21. gadsimta bioētikas jautājumi – aborts, eksperimenti ar dzīvniekiem, klonēšana". Brīvā mikrofona formā izglītojamie dalās ar izpētes rezultātiem un savām pārdomām.	

		3.2.2. Mūsdienu sabiedrības ētiskās dilemmas.	Diskutē un vada diskusiju par mūsdienu ētiskajām problēmām, piedāvā to risinājumus.	Izmantojot vairākus piemērus, kritiski izvērtē dažādas ētikas teorijas, saistot tās ar savu pieredzi, skaidro to lietojuma problēmas un iespējas.	Debates.	Debašu temats "Mūsdienu sabiedrības ētiskā attieksme pret vidi un vēsturi". Izglītojamais debatēs izvēlas vai tiek iepazīstināts ar viedokli, kuru būs jāaizstāv. Debašu mērķis ir pārliecināt pretiniekus, ka izvēlētais viedoklis ir pieņemams un korekts, ja ne pats pārliecinošākais. Debates var īstenot arī komandās, attīstot sadarbības prasmi, prezentēšanu un argumentācijas māku.
4. Spēj: plānot pašpilnveidi un profesionālo karjeru. Zina: plānošanas un lēmumu pieņemšanas principus. Izprot: darbinieka motivēšanas un talantu attīstīšanas nozīmi darba kvalitātes paaugstināšanā.	4.1.*Karjera – nozīmīgs attīstības un izaugsmes virziens darbinieka mūža laikā. (20% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Karjeras plānošana un lēmumu pieņemšana: horizontālā un vertikālā karjera.	Raksturo mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu karjeras iespējas saskaņā ar jau izdarītajām izvēlēm.	Novērtē mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu karjeras iespējas saskaņā ar jau izdarītajām izvēlēm.	Projekta darbs.	Izglītojamie iepazīstas ar darba uzdevumiem: – izveidot ideju karti par personīgo prasmju novērtēšanu; – izveidot ideju karti par profesionālās izaugsmes iespējam; – sagatavot prezentāciju par sava darba rezultātiem, pamatojoties uz izveidotajām ideju kartēm. Izglītojamais meklē informāciju un sagatavo nepieciešamos materiālus prezentācijas daļai.
		4.1.2. Sociālās un ekonomiskās situācijas un darba konteksts vietējā un Eiropas mērogā.	Uzskaita pārmaiņu pieņemšanas posmus darba zaudējuma/ maiņas gadījumā.**	Izprot pārmaiņu pieņemšanas posmus darba zaudējuma/ maiņas gadījumā.		

			par sociālajām attiecībām.			
		4.1.3. Nacionālo un Eiropas institūciju aktivitātes un īstenotās programmas darba, kultūras, izglītības un apmācību jomā.	Vispārīgi formulē nacionālo un Eiropas institūciju aktivitātes un īstenotās programmas darba, izglītības un apmācību jomās.	Salīdzina un analizē darba procesus integrētajā perspektīvā, lai izvēlētos sev piemērotu karjeru saskaņā ar personības stiprajām pusēm.	Projekta darbs.	Izglītojamie iepazīstas ar darba uzdevumiem: – izveidot ideju karti/kartes par nacionālo un Eiropas institūciju aktivitātēm un īstenotajām programmām darba, kultūras, izglītības un apmācību jomā; – sagatavot prezentāciju par sava darba rezultātiem, pamatojoties uz izveidoto ideju karti/kartēm. Izglītojamais meklē informāciju un sagatavo nepieciešamos materiālus prezentācijas daļai.
5. Spēj: uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti. Zina: saslimstības struktūras izmaiņas pēdējās desmitgadēs. Izprot: saistību starp cilvēka dzīvesveidu un veselību.	5.1.**Dzīvesveids un dzīves kvalitāte. (20% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Iedzīvotāju veselība 21. gadsimtā.	Skaidro jēdzienus dzīvesveids, veselīgs dzīvesveids, dzīves stils, dzīves kvalitāte u.c. un pamato ar piemēriem no savas pieredzes.	Kritiski izvērtē savu dzīvesveidu un dzīves kvalitāti.	Mācību pētījums.	Pēc pedagoga ierosinājuma vai izglītojamie patstāvīgi izpēta iedzīvotāju dzīvesveidu un dzīves kvalitāti, "civilizācijas" slimības – hronisks nogurums, stress, bezmiegs, metaboliskais sindroms, sausās acs sindroms, astma u.c. Izglītojamie patstāvīgi vāc informāciju, apkopo un izklāsta rakstveidā pētījuma rezultātus, tos prezentē, papildus lietojot vizuālos mācību uzskates līdzekļus, piemēram, fotogrāfijas, shēmas, tabulas utt.
		5.1.2. Saslimstības struktūras izmaiņas pēdējās desmitgadēs.	Vispārēji izvērtē saistību starp cilvēka dzīvesveidu un veselību.	Analizē sava un/vai citu cilvēku dzīvesveida (paradumu) iespējamo ietekmi uz veselību.		
		5.1.3. Hronisko slimību	Vispārēji raksturo,	Raksturo "civilizācijas"	Domu karte.	Izglītojamie domu kartē

		galvenie cēloņi un profilakse.	kas ir tā saucamās "civilizācijas" slimības.	slimību pazīmes/ simptomus, mijiedarbību ar veselīgu dzīvesveidu, fiziskām aktivitātēm un veselīgu uzturu.	Pārrunas.	attēlo, piemēram, hronisko slimību galvenos cēloņus; sava dzīvesveida (paradumu) iespējamo ietekmi uz veselību. Prezentē savas domu kartes un pārrunā rezultātus.
			Diskutē par iedzīvotāju veselīgu uzturu un fizisko aktivitāšu veicināšanas pasākumiem.	Argumentē savu uztura izvēli un izvērtē piemērotākās/atbilstošākās fiziskās aktivitātes.	Prāta vētra.	Izglītojamie veido savam vecumam atbilstošu veselīga uztura un piemērotas fiziskās aktivitātes programmu.

*tēmas ieteicams iekļaut pieaugušo/ tālākizglītības programmās

**saturu var integrēt vidusskolas pamatkursā "Sociālās zinības un vēsture"

***saturu var integrēt mūžizglītības modulī "Sabiedrības un cilvēka drošība"

Ieteicamie avoti

Aizsardzības ministrija [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: www.mod.gov.lv

Administratīvais process tiesā. Autoru kolektīvs. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2008.

ANO Pastāvīgā koordinators Latvijā birojs [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: http://ano.deac.lv/html_l/ano.htm

Augškalne I. Antoloģija ētikā. – Rīga: RaKa, 2001.

Ārlietu ministrija [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: www.mfa.gov.lv

Saskarsme audzēkņiem. Autoru kolektīvs. – Rīga: Jumava, 1999.

Berlins J. Četras esejas par brīvību. – Rīga: Sprīdītis, 2000.

Borns L. E., Ruso N. F. Psiholoģija. 1.–4. daļa. – Rīga: RaKa, 2001.

Borns L. E., Ruso N. F. Psiholoģija. Skolotāja grāmata. 1.–4. daļa. – Rīga: RaKa, 2001.

Catlaks G., Ikstens J. Politika un tiesības vidusskolai. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2006.

Centrālā vēlēšanu komisija [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: www.cvkl.lv

Darba pasaules un karjeras izpēte. Ieteikumi skolotājiem/klašu audzinātājiem projektu nedēļas vadīšanai 7.–9. klasēs. – Rīga: PIAP, 2004.

Dubkēvičs L. Saskarsme audzēkņiem. – Rīga: Jumava, 2006.

Eiropas Savienības māja [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: www.esmaja.lv

Eiropas Savienības portāls [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: <http://europa.eu>

Fromms Ē. Mīlestības māksla. – Rīga: Jumava, 1994.

Fuko M. Uzraudzīt un sodīt. – Rīga: Omnia mea, 2001.

Glāsa L. Ķermeņa valoda. – Rīga: Valters un Rapa, 2005.

Grīnberga M., Rīdūze L., Veģere I. Cilvēks vidē. – Rīga: Zvaigzne, 2004.

Hanovs D., Mihailovs I. J., Tēraudkalns V. Globalizācija: teorijas un prakses. – Rīga: [b. i.], 2006.

Kolčanovs B., Zankovska-Odiņa S., Zālītis K. Atšķirīgs klients daudzveidīgā Latvijā. Rīga: Latvijas Cilvēktiesību centrs, 2010 [skatīts 2020. gada 26. februārī]. Pieejams: <http://www.integration.lv/uploads/files/informativie-materiali/gramata-saskanosanai-2.pdf>

Iekšlietu ministrija [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: www.iem.gov.lv

Indāns A., Ošiņa J., Zobena A. Inženierģeoloģija. – Rīga: Zvaigzne, 1986.

Informatīvais materiāls "Aborts" [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: http://papardeszieds.lv/wp-content/uploads/2017/02/004_Aborts_broshuura.pdf

Informatīvais materiāls "Attiecības un veselība – mana atbildība!" [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: https://www.spkc.gov.lv/upload/Bukleti/buklets_attiecibas_veseliba.pdf

Informatīvais materiāls "Tu esi Tu" [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: http://papardeszieds.lv/wp-content/uploads/2017/02/01_Samazinats-Buklets-Tu-esi-Tu....pdf

Informatīvs materiāls "Stress darbā jeb psihoemocionālie darba vides riska faktori" [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: <http://osha.lv/lv/publications/files/psihoemocionalie-riski.pdf>

Jaunatnes lietu portāls [skatīts 2019. gada 14. maijā]. Pieejams: <http://jaunatneslietas.lv/>

Jungs K. G. Psiholoģiskie tipi. – Rīga: Zvaigzne, 1993.

Karjeras attīstības atbalsts. Rokasgrāmata politikas veidotājiem. – Rīga: OECD un Eiropas Komisija, 2004.

Karjeras iespēju izpēte. Metodiskais palīgglīdzeklis skolotājiem/klašu audzinātājiem profesionālās orientācijas darbā. – Rīga: PIAA, 2004.

Karjeras izglītība 10.–12. klasei. Skolotāja rokasgrāmata. – Rīga: PIAA, 2006.

Karjeras izglītība 7.–9. klasei. Skolotāja rokasgrāmata. – Rīga: PIAA, 2006.

Karjeras izglītības mērķi pamatskolā. Ieteikumi skolotājiem/klašu audzinātājiem pamatskolas skolēnu zināšanu, prasmju un iemaņu veidošanai starppriekšmetu tēmā. – Rīga: PIAA, 2004.

Karpova Ā. Personība. Teorijas un to radītāji. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.

Kārters F., Rasels K. Domāšanas māksla. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.

Ķipēna K., Vilks A. Kriminoloģija. Mācību grāmata. – Rīga: Nordik, 2004.

Kreišmane I., Vagare R., Gulbe K. Ievads psiholoģijā vidusskolai. – Rīga: Pētergailis, 2000.

Kūle M. Eirodzīve: formas, principi, izjūtas. – Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts, 2006.

Labklājības ministrija [skatīts 2019. gada 7. aprīlī]. Pieejams: <http://www.lm.gov.lv/text/398>

Lasmane S. 20. gadsimta ētikas pavērsieni. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.

Lasmane S. Rietumeiropas ētika no Sokrata līdz postmodernismam. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.

Latvijas biotopi. – Rīga: Latvijas Dabas fonds, 2001.

Latvijas Republikas likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59994>

Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011.

Latvijas Republikas Satversmes tiesa [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: www.satv.tiesa.gov.lv

Latvijas Republikas Trešais nacionālais ziņojums ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros. – Rīga: Vides projekti, 2001.

Latvijas veselības portāls. Alerģija [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: https://medicine.lv/raksti/alergija_pme

Meikališa Ā., Strada K. Tiesu varas institūciju tiesības. – Rīga: P&K, 1999.

Metodiskais materiāls galda spēlei "Populists" [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: https://drive.google.com/file/d/1Lt4wNjaySnqZn3p_3p0datySdwLUA5WF/view

Mežulis D. Personas krimināltiesiskā aizsardzība: slepkavība, izvarošana, draudi un citi noziegumi pret personu. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2001.

Milts A. Ētika. Personības un sabiedrības ētika: lekciju kurss. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.

Milts A. Ētika. Saskarsmes ētika: lekciju kurss. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.

Ministru kabinets [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: www.mk.gov.lv

Nacionālais veselības dienests [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/>

Načisčionis J. Administratīvās tiesības. 4., papild., pārstr. izd. Rīga: Biznesa augstskola "Turība", 2018.

Neimanis J. Ievads tiesībās. – Rīga: Renovata, 2004.

Nodarbinātības valsts aģentūra [skatīts 2019. gada 3. maijā]. Pieejams: <https://lvportals.lv/iestade/858-nodarbinatibas-valsts-agentura>

Nucho A. O., Vidnere M. Stresa menedžments, tā vadīšana un profilakse. – Rīga: AGB, 1999.

Omārova S. Cilvēks runā ar cilvēku. – Rīga: Kamene, 1996.

Pīzs A. Ķermeņa valoda. – Rīga: Jumava, 1995.

Pleps J., Pastars E. Saeimas atļaišana. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011.

Pļaveniece M., Škuškovnika D. Sociālā psiholoģija pedagogiem. – Rīga: RaKa, 2002.

Psihosociālā darba vide. Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Labklājības ministrija, 2010 [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: <http://stradavesels.lv/Uploads/2014/02/12/psihosocialadarbavide.pdf>

Psiholoģija vidusskolai. Skolēna grāmata. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.

Psiholoģija vidusskolai. Skolotāja grāmata. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.

Psiholoģijas vārdnīca. – Rīga: Mācību grāmata, 1999.

Puškarevs I. Attīstības psiholoģija. – Rīga: RaKa, 2001.

Reņģe V. Mūsdienu organizāciju psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2007.

Reņģe V. Psiholoģija. Personības psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.

Reņģe V. Psiholoģija. Savstarpējo attiecību psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.

Reņģe V. Sociālā psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2002.

Rietumeiropas morāles filozofija. / Sast. S. Lasmane. – Rīga: LU, 2006.

Rodiņa A. Konstitucionālās sūdzības teorija un prakse Latvijā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2009.

Rubene M. No Tagadnes uz tagadni. – Rīga: Minerva, 1995.

Rubenis A. Ētika XX gadsimtā. Praktiskā ētika. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2005.

Saeima [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: www.saeima.lv

Stola I., Siliņš M. Veselības mācība vidusskolai. – Rīga: RaKa, 2005.

Stucka A. Administratīvās tiesības. – Rīga: Juridiskā koledža, 2006.

Svence G. Attīstības psiholoģija. Mācību līdzeklis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.

Svence G. Ievads politiskajā psiholoģijā. Vara. Elitārisms. Līderis un grupa. – Rīga: Raka, 2004.

Svijašs A. Veselība ir galvā, nevis aptiekā. – Rīga: Vieda, 2011.

Skolas vecuma bērnu un pusaudžu veselība. Rīga: Sabiedrības veselības aģentūra, 2008 [skatīts 2019. gada 7. maijā]. Pieejams: https://spkc.gov.lv/upload/Petijumi%20un%20zinojumi/Sabiedrības%20veselības%20petijumi/skolas_vecuma_bernu_un_pusaudzu_veseliba_svs_4merka_izvertējums_2008.pdf

Tiesībsarga birojs [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: www.tiesibsargs.gov.lv

Tieslietu ministrija [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: www.tm.gov.lv

Tiesu portāls [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: www.tiesas.lv

Valsts vides dienests [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: <http://www.vvd.gov.lv>

Vēbers M. Politika kā profesija un aicinājums. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.

Vides aizsardzības likums [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=147917>

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija [skatīts 2019. gada 14. aprīlī]. Pieejams: www.varam.gov.lv

Vispārējie tiesību principi: tiesiskā drošība un tiesiskā palīdzība: valsts pārvalde, bizness, jurisprudences rakstu krājums. / Autoru kolektīvs Ringolda Baloža vadībā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2017.

Vītiņš V. Vispārējs tiesību pārskats. 2. izd. / V. Birkava priekšvārds un komentāri. – Rīga: Verdikts, 1993.
 Vorobjovs A. Vispārīgā psiholoģija. – Rīga: Izglītības soļi, 2000.
 Vuorinens R., Tūnala E. Psiholoģijas pamati. Cilvēka attīstības posmi. – Rīga: Zvaigzne ABC, 1999.
 Zahars V. Notiesātie – tauta tautā. / Kriminālsodu izpildes problēmas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2005.

MODUĻA "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. īmenis)" ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Datori ar interneta pieslēgumu	Atbilstoši izglītojamo skaitam
1.2.	Projektors/multimediju projektors un ekrāns	1
1.3.	Pārvietojamā tāfele/mobilā palīgtāfele uz statīva	1
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Papildu literatūra: izglītojamajiem vai pedagogiem paredzētā mācību vai metodiskā literatūra, kuru nav apstiprinājusi Izglītības un zinātnes ministrija, bet kuru var izmantot kā papildu literatūru atsevišķu standartā noteikto pamatprasību apguvei vai mācību sasniegumu pārbaudei attiecīgajā mācību modulī: izdales materiāls ar teorijas izklāstu, praktiskie uzdevumi, sagataves praktisko uzdevumu veikšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Uzziņu literatūra: vārdnīcas, enciklopēdijas, aktuālā periodika u.c. izdevumi (drukāti un elektroniski)	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Galda spēle "Populists"	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Normatīvie akti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Mobilās tāfeles papīra bloki, biroja papīrs un piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Uzskates un izdales līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai